

LEADER 3 in Noordoostpolder

Ons programma voor cofinanciering

1. Leader 3, subsidie voor leefbaarheid

In 2016 LEADER 3 haar deuren. LEADER 3 is de nieuwe periode van het Europese subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling. Dat biedt kansen voor Noordoostpolder. Maar het is anders dan voorheen.

LEADER, wat is dat ook alweer?

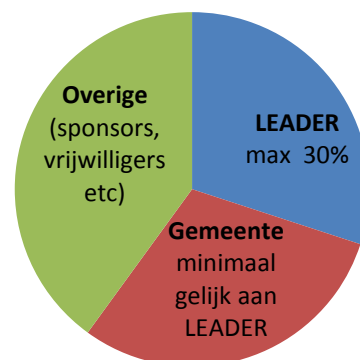
LEADER is een Europees subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling. In het verleden zijn met LEADER-subsidie veel projecten in Flevoland uitgevoerd. Bijv. het ombouwen van een gymzaal tot MFC of de aanleg van een wandelpad door het dorpsbos. Kernwoorden van LEADER zijn: 'platteland', 'leefbaarheid' en 'ideeën van onderop uit de samenleving'.

LEADER 3 is anders

De vorige LEADERperiodes hebben veel opgeleverd voor de bewoners van Noordoostpolder. En ook nu kunnen onze bewoners er weer goed gebruik van maken. Wel is LEADER 3 anders en kleiner dan zijn voorgangers. De bedragen zijn lager en het karakter is anders.

- De bedragen zijn lager

Voor heel Flevoland is in LEADER 3 een bedrag van € 3 miljoen aan LEADER geld beschikbaar. Per project kan maximaal 30% LEADER subsidie worden aangevraagd. Daar moet de gemeente minimaal hetzelfde bedrag aan cofinanciering aan toevoegen. De rest moet van derden komen. Daarin mogen ook de uren van vrijwilligers meegerekend worden.

- *Het karakter is anders*

Voor LEADER 3 is de lokale uitwerking belangrijk. Flevoland heeft die uitwerking inmiddels gemaakt. In deze uitwerking staat voor welk soort projecten Flevoland LEADER subsidie wil geven. Samengevat gaat het dan om:

- **Projecten die de sociale innovatie en sociale cohesie versterken.**

Denk hierbij aan projecten die *nieuwe manieren* proberen voor *prettig samenleven*. "Sociale cohesie" is hier: sociaal en emotioneel welbevinden, meedoen in de samenleving, saamhorigheid, identiteit, e.d. En "innovatie" is hier: Nieuw, anders dan de bestaande dingen zoals evenementen of ontmoetingsplaatsen.

Vooral projecten die gericht zijn op:

- Bij elkaar brengen van *jong en oud*.
- Combineren van *groen/natuur, bewegen en samenzijn*, voor een betere gezondheid en een sterke sociale cohesie;
- *transitie van de zorg* zelf regelen;
- *Optimale mobiliteit*, voor de economie en om eenzaamheid te voorkomen.
- Nieuwe 'ondernemende' vormen van *burgerschap*.

- **Projecten die recreatie op het platteland en in de dorpen versterken.**

Denk hierbij aan projecten die *stedelingen bewust maken van het platteland* bij hun stad. Bijvoorbeeld: korte ketens tussen producent en consument (verse, regionale kwaliteitsproducten met een verhaal). Of het verbreden van de landbouw (zorglandbouw, kinderopvang etc). Of bewoners 'uitnodigen' om agrarisch gebied in te gaan (via ommetjes rondom de kernen, open boerderijdagen, boerderijwinkels, plukdagen, agrarisch natuur- en landschapsbeheer door vrijwilligers).

Vooral projecten die gericht zijn op:

- *Belevingswaarde* van platteland;
- *Relatie tussen agrariërs en burgers*;
- *Economische, sociale en ecologische meerwaarde* van sterke stad-land relaties.
- *Nieuwe functies* voor lege opstallen op het platteland.

- **Projecten die de stad-landverbinding versterken.**

Denk aan projecten die *de recreatie op het platteland versterken*.

Bijvoorbeeld het betere gebruiken van bestaande dingen, zodat die meer bezoekers trekken. Zoals arrangementen organiseren of cultuurhistorische en natuurwaarden interessanter maken.

Vooral projecten die gericht zijn op:

- *Bekender* maken van de toeristische mogelijkheden op het platteland;
- *Verhaal van de inpoldering* zichtbaar maken (onder de zeespiegel, scheepswrakken e.d.);
- *Beleefbaar maken van natuur* (klimmen, graven, bush camping, recreatie in het donker e.d.);
- *De agrarische sector uitnodigend* maken voor bezoekers;
- *Toeristische voorzieningen* op het platteland en in dorpen;
- *Cultuurhistorische waarden*;
- Verbanden tussen toeristische mogelijkheden, zoals *dag-arrangementen*;
- *Verleiden* en verlokken van de vele (internationale) toeristen in 'de achtertuin' van Flevoland (Amsterdam, Veluwe);
- *Toeristische infrastructuur tussen stad en platteland*.

- Er is minder ondersteuning

In LEADER 3 moet iedereen zelf aan de slag. De ondersteuning die de provincie in de vorige periode bood, valt weg. En ook de uren die wij als gemeente hebben om bewoners hulp en advies te geven, zijn minder. Er is bijvoorbeeld geen aparte functie 'subsidieadviseur' meer. En vanuit de rol van de gemeente als eigenaar van de openbare ruimte is geen capaciteit meer voor extra hulp van aanvragers. Dit betekent dus meer inzet en verantwoordelijkheid voor de aanvragers.

2. Leefbaar houden is het doel

Onze bewoners willen hun dorpen en het landelijk gebied leefbaar houden. Dat willen en kunnen zij grotendeels zelf, maar een steuntje in de rug is welkom. LEADER 3 biedt dat steuntje in financiële zin.

Dorpsvisies & LEADER, een goede combinatie

Bijna al onze dorpen hebben een eigen dorpsvisie gemaakt, of werken daaraan. In die dorpsvisie staan wensen en ideeën om het dorp leefbaar te houden. De uitvoering van die wensen en ideeën vraagt soms een investering. LEADER 3 helpt bij die investering. Daarom geven wij projecten uit de dorpsvisies de voorkeur.

Andere gebieden ook

De Noordoostpolder is groter dan de dorpen. Er zijn natuurlijk ook Emmeloord en het buitengebied. Bovendien hebben (nog) niet alle dorpen een dorpsvisie. Dorpsvisies en LEADER passen goed bij elkaar, maar hoeven andere initiatieven niet uit te sluiten. Ook LEADERprojecten buiten de dorpsvisies verdienen onze aandacht.

*Nieuwsgierig naar de dorpsvisies?
Kijk op www.noordoostpolder.nl*

3. Wij bieden cofinanciering en advies

Voor iedere LEADER aanvraag is gemeentelijke cofinanciering nodig. Die kunnen wij geven. Daarnaast kunnen wij de aanvragers helpen met toegankelijke informatie over LEADER.

LEADERreserve voor cofinanciering

In de gemeentelijke begroting staat ca. € 320.000 voor cofinanciering van LEADER-projecten. Dit is het restant van de vorige LEADERperiodes. Dit bedrag zit in de LEADER-reserve. Van het bedrag wordt ca. € 2.000 per jaar gebruikt voor de organisatiekosten. De overige € 300.000 is bruikbaar als cofinanciering voor nieuwe LEADERprojecten. Dit vormt voorlopig het subsidieplafond van onze cofinanciering.

Ons subsidieplafond is **€ 300.000**
voor de periode LEADER 3. Die
periode loopt van **2016 t/m 2020**

Advies

Natuurlijk kunnen wij aanvragers ook anders helpen. Bijvoorbeeld door informatie uit de juridische LEADERdocumenten voor hen samen te vatten in korte en leesbare informatiebladen. En door hen te helpen bij het opstellen van een aanvraag. Uiteraard nemen wij het project niet van de aanvrager over. De aanvrager is verantwoordelijk (ook financieel) en voert het project uit.

4. Piketpaaltjes voor onze cofinanciering en inzet

Ruimte is prettig, maar kaders soms ook. Want daarmee kunnen wij onze bewoners duidelijk en vlot antwoorden geven.

a. LEADER voor uitvoering van dorpsvisies of vergelijkbare ideeën

Wij proberen vooral om onze bewoners te helpen om LEADERsubsidie te krijgen voor uitvoering van de dorpsvisies. Dat geldt voor de besteding van de € 300.000 uit de bestemmingsreserve, maar ook voor onze inzet van medewerkers.

Projecten die niet uit de dorpsvisies voortkomen, maar wel bijdragen aan het behoud van de leefbaarheid, kunnen uiteraard ook een beroep doen op LEADER-gelden. Tenminste, zolang het ook past bij het gemeentelijk beleid.

En natuurlijk moeten projecten wel kansrijk zijn voor LEADER. Dat wil zeggen, dat zij binnen de Lokale ontwikkelingsstrategie (LOS) moeten passen.

b. Iedere kern een kans. En ook het buitengebied.

Het is natuurlijk vooraf niet te voorspellen hoeveel aanvragen er komen. Wel is nu al duidelijk dat er grote en kleine projecten zijn. En dat er minder geld beschikbaar is dan in de vorige periodes. Daarom beginnen wij met een eerlijke verdeling. Dat doen wij door een vaste financiële ruimte te reserveren per kern, en voor het landelijk gebied. Als tijdens de looptijd blijkt dat er plussen en minnen tussen de kernen ontstaan, dan kan die reservering worden losgelaten.

- Cofinanciering € 15.000 tot € 20.000 per dorp of per project

Wij geven cofinanciering van minimaal € 15.000 en maximaal € 20.000 per kern of (in Emmeloord en het landelijk gebied) per project. Dit geldt voor cofinanciering waarvoor de dekking uit de reserve komt. Op deze manier wordt de € 300.000 redelijk gelijk verdeeld over het gebied. Deze verdeling biedt ruimte voor:

- één project in ieder van de 10 dorpen;

- drie projecten in Emmeloord, en
- drie projecten in het landelijk gebied.

Deze reservering geldt tot 1 januari 2018. Daarna laten wij de reservering los om andere projecten een kans te geven.

De motivatie voor deze verdeling:

Het minimum van € 15.000 komt voort uit de ondergrens van de LEADERsubsidie. Die is namelijk ook € 15.000. En de cofinanciering moet minstens even groot zijn als de LEADER subsidie.

Het maximum van € 20.000 komt voort uit het bedrag in onze reserve. Als het bedrag uit de reserve (€ 300.000) eerlijk wordt gedeeld door 16 projecten (één in ieder van de 10 dorpen, drie in Emmeloord en drie in het buitengebied), komt dat uit op € 20.000 per project.

De verdeling over 16 projecten is bedoeld om iedereen die nu een project voorbereidt een eerlijke kans te geven. Tegelijk mag deze reservering zijn doel niet voorbij schieten. Na één kalenderjaar (najaar 2017) zal duidelijk zijn, welke dorpen/gebieden er werkelijk gebruik van maken en waar nog ruimte overblijft. Om die ruimte niet onbenut te laten, wordt de reservering vanaf 1 januari 2018 losgelaten.

- Creatieve aanvullingen en uitzonderingen zijn natuurlijk mogelijk

Het bovenstaande is alleen een richtlijn. En bovendien gaat het alleen over de € 300.000 uit de reserve. Natuurlijk zijn er aanvullingen en varianten mogelijk. Zo kunnen dorpen natuurlijk samen met elkaar één groot project doen. Of binnen één dorp meerdere kleine projecten uitvoeren. En naast de € 300.000 uit de LEADERreserve kunnen er misschien soms andere bestaande budgetten gebruikt worden. Bijvoorbeeld de € 10.000 die per dorp beschikbaar is voor het uitvoeren van hun dorpsvisie. Of dat kan (en in welke mate) is uiteraard per project verschillend.

c. *Wij helpen bewoners bij het aanvragen*

Waar nodig helpen wij onze bewoners om tot aanvragen voor LEADER subsidie te komen. Die hulp is:

- met indieners meedenken over het formuleren van een projectvoorstel en aanvraag;
- indieners adviseren over de mogelijkheden voor LEADER subsidie en gemeentelijke cofinanciering;
- ontwikkelingen rond LEADER 3 in Flevoland volgen en geïnteresseerden daarvan op de hoogte houden;
- snelle besluitvorming over cofinanciering;
- waar mogelijk kennis delen en informatie verzamelen over bijvoorbeeld mogelijkheden voor combinaties met andere subsidies, vrijstellingen van BTW of andere financiële voordelen.

Maar hulp is ook: Duidelijk en eerlijk zijn over wat wel en niet binnen LEADER past. En de verantwoordelijkheden niet over nemen.

d. *Realistisch en effectief*

LEADER verbetert de leefbaarheid. Daarom is het belangrijk dat LEADER projecten goede investeringen zijn. Zeker wanneer het gaat om investeringen in voorzieningen in de openbare ruimte. Verwaarloosde voorzieningen of desinvesteringen hebben immers juist het tegenovergestelde effect. Die tasten de leefbaarheid aan. Daarom kiezen wij ervoor om:

- bij projecten die over gemeentelijke voorzieningen in de openbare ruimte gaan, vooraf afspraken te maken over beheer en verantwoordelijkheid voor de voorziening;
- voor projecten die over (ver)bouw van gemeentelijk vastgoed gaan, voorlopig geen cofinanciering voor LEADER te verstrekken. In ieder geval niet voor het vaststellen van het nieuwe gemeentelijk vastgoedbeleid.

5. En nu van start

Dit programma is kort en eenvoudig. LEADER zelf bevat al voldoende regels en voorwaarden. We gaan aan de slag!

Evaluatie in 3^e kwartaal 2017: zitten we op koers?

LEADER 3 loopt tot en met 2020. We starten in de zomer van 2016. In het najaar van 2017 zijn de resultaten van het eerste jaar zichtbaar. Dan wordt duidelijk hoeveel aanvragen gedaan worden en welke ideeën voor projecten er zijn. En dus ook hoe groot de behoefte aan cofinanciering per project is. Daarom is het najaar van 2017 een logisch moment om te kijken hoe het loopt en om eventueel bij te sturen.